

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a : Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU : Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Èr banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
---	---	---

La deschiderea congresului nationalu-bisericescu din 1888.

Ieri s'a deschis in Sibiu congresulu nationalu alu bisericeii romane ortodoxe din Ungari'a si Transilvani'a pentru sessiunța ordinaria a anului 1888.

Alesii clerului si poporului din intréga Metropoli'a sunt intruniti de nou in bisericea Domnului, spre a-si dá seam'a de starea, in carea se gasesce astadi acésta santa institutiune, si a discutá si chib-suí asupra mijlóceloru, prin cari bisericea si-va poté urmá mai cu sporu mersulu seu inainte.

Mijlócele si dispușetiunile, prin cari tientimu a dá acestu sporu mersulu nostru in bisericea, stut numai atunci bune si nimerite, daca ele emanéza din o necesitate, si satisfac unei trebuintie.

Si trebuintiele bisericeii si poporului credintios din Metropolia sunt astadi fórté multe; ér bisericea este chiamata a prentempiná prin armele ei, prin cruce si evangelia, pre tóte.

Intre aceste multe trebuintie ale poporului, de sigur cea mai insemnata este: mai multa credintia, mai multa religiositate, pentru ca timpurile sunt grele, si lumea de astadi in genere incepe a-se pune intr'unu felu de dusimania chiar cu acelu daru dumnediescu, pre carele lu-numimu credintia.

Nu se vede in totu loculu poporulu nostru stepanitu si condusu de acea credintia puternica, carea nu cunósce pedeci si greutáti; ci numera la activ'a s'a numai fapte. Vedemu si in lucruri mari si in lucruri mici pré mari greutáti; ér faptulu, ca la noi se vedu, si se vorbesce atát de multu despre greutáti, nu póte fi altcev'a, decât unu semnu de slabitiune. Am trebuitu se slabimu din credintia primitiva a bisericeii, carea gonita birniá, si carea in faci'a dusimaniloru nu vedea, decât triumfu.

Cu poporulu vorbesce si despre credintia si despre fapte parochi'a, ér parochi'a este mai puternica, cu cât glasulu bisericeii se aude, si se asculta mai bine. Pentru intarirea parochiei traiesce, si lucréza tóte cele-

alte organe ale bisericeii: protopresviteratulu, eparchi'a si Metropolia.

Congresulu nationalu, intrunitu ieri este reprezentanti'a intregéi metropolii, forulu celu mai inaltu alu bisericeii nóstre intru administrarea afaceriloru bisericesci, scolarie si fundationale.

Acestu maturu corpu este intrunitu acum spre a discutá si chib-suí asupra mijlóceloru, prin cari sar' poté intari mai cu succesu temeli'a bisericeii, parochi'a.

Sentiulu de pietate alu credintiosiloru, diceam mai demnadi, este averea si tari'a bisericeii. Si daca semne sunt astadi nu numai la noi, ci si in alte bisericeii, ca sentiulu de pietate pre alocuria incepe a slabí, atunci urmarea naturala este, ca in tóte cestiunile supuse apretiiárii maturului corpu, privirile nóstre se fia indreptate cu deosebire asupra ridicárii si potiárii acestui sentiu de pietate care constituie averea si tari'a bisericeii.

Se intarimu parochi'a, pentru cá parochi'a se intarésca protopresviteratulu, eparchi'a si Metropolia.

* * *

Sunt multe cestiunile, asupra caror'a va avé se delibereze congresulu nationalu din anulu acest'a. Si noi nu ne indoimu, maturulu corpu le va dá tuturor o buna solutiune.

In bisericea, atát in ceea ce privesce desvoltarea ulterioára a legislatiunei, cât si in ceea ce privesce esecutiv'a, avemu o puternica temelia in vecinicile invetiaturi ale evangeliiei si in modulu, cum li-s'a datu acestoru invetiaturi interpretarea cu privire la punerea loru in practica conform necesitátiloru si gradulu de desvoltare alu poporului in cei dantai optu ani.

Imprejurárele vietii se desvólta in infinitu; ér bisericea remane un'a si aceeași.

Si aici este punctulu de manecare pentru ori care actiune bisericésca. Potem, si indreptatiti suntem prin autonomi'a nóstra, cá bisericea particulara si autonoma, se facem legi si regulamente. In aceste legi

si in aceste regulamente trebuie se-se véda inse a-celasi spiritiu, aceeași doctrina, unic'a mantuitória, doctrin'a cea vecinica a Mantuitorului Christos.

Desvoltarea ulterióra a legislatiunei nóstre bisericesci si in genere a dreptului nostru canonicu se póte intemplá si esecutá numai in cadrulu canónelor adoptate si recunoscute de biserica nóstra. In tóte dispușetiunile, ce emanéza dela organele nóstre bisericesci, trebuie se-se véda, si se-se semta acelu spiritiu, caracteristicu bisericeii ortodoxe. Altcum ori ce dispușetiune, care ar contiené cea mai mica abatere dela dispușetiunile nóstre canonice, vatema, si alteréza intru tóte sentiulu de pietate alu credintiosiloru.

Poporulu nostru voiesce, cá in desvoltarea bisericeii sale se véda urmandu-se si practicandu-se continuitatea istorica, remasa din betrani. Poporulu vede, si scie, ca fiacare dispușetiune bisericesca se aduce sub egid'a crucii si evangheliei lui Christos, — si astépta deci cu dreptu cuventu, cá crucea si evangeli'a se-se véda si se-se semta in fiecare dispușetiune, ce emanéza dela forurile nóstre bisericesci.

Dar tocma faptulu acest'a este ceea ce in biserica ne usiuréza sarcin'a. Principiele de dreptu bisericescu le avem date in cele patru evanghelii si in canónele bisericeii ortodoxe, necesitátile le cunóscemu, — avem se imbinámu in legi si regulamente doctrin'a bisericeii cu necesitátile vietii practice. Astfelin procedandu vom obtiené mari rezultate, si dispușetiunile matarului corpa voru intari si ridicá sentiulu de pietate alu credintiosiloru.

* * *

Prin punctulu 2 alu §-lui 154. din statutulu organicu se aviséza la competentia congresului nationlu-bisericescu: „regularea si conducerea tuturor trebiloru bisericesci, scolarie si fundationali pentru intréga metropoli'a.“

Din liter'a si spiritulu dispușetiunei acestui §-alu legii nóstre organice, urméza, ca la competentia congresului apartiene regularea si conducerea afaceriloru nóstre bisericesci. Si suntem siguri, ca legislatorulu, cand a indusu in lege terminulu „regulare“ a avutu in vedere faptulu, de carele am vorbitu mai sus, ca regularea se póte intemplá numai conform principiului enunciatu prin dispușetiunile generali ale statutului organicu, ca „biserica romana gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a si-reguléza, administréza si conduce afacerile sale dupa dreptulu ei canonicu, garantatu si prin art. de lege IX. din 1868.

A „regulá“ nu insemnéza a créa, ci a pune in practica dispușetiuni esistente conform esigentiiloru vietii practice.

Sub acestu punctu de vedere privindu desvoltarea ulterióra a dreptului canonicu alu bisericeii nóstre, biserica nóstra autonoma nu creéza legi, ci legile

generali ale bisericeii ortodoxe le specialiséza, si respective le formuléza prin regulamente, tienendu contu de dispușetiunile generale ale ei.

In punctulu acest'a aflámu diferinti'a intre biserica si intre statu si alte corporatiuni.

Legislatiunea statutului procede dupa diferite principie si vederi. De aceea si vedemu, ca fiend in statu dreptulu legislatorului netiermuru é r vederil' ómeniloru, cari compunu legislatiunea fiend diferite — in statu se forméza partide, cari fiecare voiesce a induce in legile, ce se creéza, vederile si principiele ei.

De aici provine, si-se nasce in statu lupt'a de partida.

Lupta de partida in biserica nu esista, pentru ca nu esista substratu pentru acést'a, ci tóta discussiunea este restrensa, si se invertesce, cá in regulamentele, ce se creéza, se-se induca, si se-se dee expresiune principiiloru vecinice ale evangheliei, cá astfelu se-se inactiveze in tóte actiunile nóstre principiele evangheliei lui Christos.

Vom merge deci neaperatu si prin decisiunile, ce se voru luá prin congresulu din anulu curentu unu pasu inainte, pentru ca regulandu-se prin congresu ceea ce este de regulatu, positiunea organeloru bisericesci devine mai usióra.

Felicitámu deci pre alesii clerului si poporului intruniti intru numele Domnului de a lucrá la intarirea si inaintarea bisericeii Lui.

Epistótele parochului teneru.

X.

Domnule redactoru! Am intratu binișior in tómn'a. Lucrulu de campu este catra sfersitu; si astfelu se incepe sesonulu lucráriloru spirituale. Se incepe adeca timpulu, in carele biserica si scól'a póte vorbi mai usior cu poporulu.

Si mie asia mi-se pare, ca in privinti'a scólei avem multe de facutu chiar in anulu acest'a. Facia de scól'a cvotidiana trebuie se marim cifr'a frecuentatiunei, si apoi unde nu este scóla de repetitiune, se o facem.

Ne obliga anume pre parinti legea, cá se trimetem pruncii la scóla, si cu tóte acestea in privinti'a frecuentatiunei stám reu. Ne obliga apoi legea, cá se trimetem pruncii la scól'a de repetitiune, dar nu-i trimetemu; si nu in totu loculu se tiene scóla de repetitiune. Si nu este bine asia. Prunculu, carele a umblatu la scól'a cvotidiana pana la 12 ani, daca nu mai repetiesce ceea ce a sciutu, si cand devine mare, nu observa nici unu feliu de deosebire intre densulu si intre ómenii de seam'a lui, cari n'au amblatu la scóla.

De aici gandescu eu, ca vine imprejurarea aceea fatala, ca poporulu nostru nu pune pre scóla pretiulu, ce-lu merita acésta santa institutiune.

Cand am intratu eu in functiunea de preotu, in satulu meu nu ambláu la scóla nici jumetate din pruncii obligati. Viediendu eu acést'a am intrebatu pre invetiatorulu, ca de ce nu trimetu ómenii pruncii la scóla. Invetiatoriulu mi-a respunsu, ca antisti'a comunala nu ingrijesce, ér ómenii pre cari ii-intrebám despre acést'a, mi-diceau, ca nu potu, ca nu-ii potu provedé cu vestminte, si-mai la urma mi-mai spuneau si aceea, ca „precum au traitu parintii si mosii nostri si fara de scóla, voru traí si ei.“

Viediendu eu acést'a intr'o Dumineca am spusu ómeniloru, ca de aci inainte in tóte Duminecile si serbatorile dupa amódi se va tiené in scóla prelegere cu pruncii dela 12 ani insus, si le-am disu la ómeni, ca pre toti pruncii acesti'a se-ii triméta la scóla.

In Duminec'a antaiu au venitu abia vr'o diece, si cá se-ii potem indulci pentru scóla in acésta di, n'am facutu cu densii altele, decât le-am data se cetésca nisce istorióre frumóse dintr'unu calindariu, si apoi de sene se intielege, i-am pusu se reproduca acele istorióre, si se-le spuna cu cuvintele lora, a-retandu-le totu de odata partea morala si de invetiatura din acele istorióra.

In Duminec'a a dou'a au venitu mai multi prunci si asia mai departe totu mai multi, pana cand cam dupa doue luni scól'a erá indesuita nu numai de prunci, dar si de ómeni mari, cari ascultáu cu mare interesu atát prelegerile invetiatoriului, cât si ale mele.

Me impartisem adeca cu invetiatoriulu pre studie, si eu propuneam religiunea si geografi'a, ér densulu propunea socót'a si economi'a; ér pre langa acést'a mai deprindeam pre scolari si in cantulu bisericescu si nationalu.

Lucrulu mergea de minune bine; si scól'a devenise in Dumineci si serbatori unu locu de intelnire si petrecere literaria pentru teneri si betrani. Viediend ómenii, ca daca umbla pruncii la scóla, invetia multe lucruri bune si folositorie, am inlesnitu si lucrulu scólei cuotidiane, si scól'a acést'a incepù a fi mai cercetata din di in di.

Din acést'a m'am convinsu, si am vediutu cu ochii mei, ca la noi pentru aceea nu potem progresá mai repede cu scól'a cuotidiana, pentru ca ne lipsesce scól'a de repetitiune, si apoi ne lipsesce podulu de trecere din scóla in viétia.

De aceea diu, ca daca voimu se avem scóla buna si bine cercetata, se repetimu cu pruncii in scól'a de repetitiune ceea ce densii au invetiatu in scól'a cuotidiana, pentru ca cu o buna ingrijire din partea preotului si invetiatoriului in scól'a de repetitiune, pruncii de multe ori invétia intr'o óra mai multu, decât in scól'a cuotidiana in decursu de ani. Apoi pre langa acést'a trebuie se ingrijimu, cá poporulu nostru se aiba o literatura de seam'a lui, din carea se póta continuá cu invetiatur'a tóta viétia'a.

La noi a devenitu o trebuintia o fóia anume pentru poporu, din carea poporulu se póte cetí in órele sale libere ce se intempla in lumea mare, si cum se preintempine mai cu succesu lipsele si necazurile vietii. Ne trebuie si noue o fóia, precum este de esemplu fói'a nemtiésca „Landbote“, ce apare in Temisióra, carea are multi abonenti intre plugarii nemti, numai pentru ca este scrisa pentru trebuintiele plugariloru.

Dar despre acest'a ve voiu scrie mai pre langu cu alta ocaziune.

Scól'a cá medilocu de educatiune.

Societatea omenésca vediend, ca baetulu nu póte se-si insusiesca cele necesarie pentru vietia traind numai in jurulu parintiloru sei si nepotendu-se asia ceva, s'au ingrijitu de infintiarea scoleloru, punendu in fruntea loru astfeliu de barbati, cari sunt anume pregatiti pentru acea cariera. S'or infintiatu apoi scólele cu scopulu, in loculu primu, de a face din baeti astfeliu de ómeni. dupa cum trebuie se fie omul: moralu, iubitoriu de adeveru si dreptate, ér de alta parte a-l provedea cu cunoscintiele necesarie pentru vietia practica.

Asia apoi ar trebui se fie.

Nu-i vorba s'au facutu bunu progresu prin unele scóle, dar dorere, ca acelu progresu s'au facutu in ce privesce numai instructiunea baetiloru, facendu fórté putinu progresu in ce privesce educatiunea, moralitatea baetiloru adeca, celu mai mare pond; s'au pusu pe intruarea prunciloru, luandu-se prea putieniu in considerare cealalta parte — moralitatea. Se premieza, se pedepsesce baetulu pentru-cá scie ori nu lectiunea. Va se dica mai in totdeuna ne folosim de aceste mediloce pedagogice numai la instructiunea scolarilor, dar la educatiunea loru, nu se prea intempla asia. Nu cel mai moralu, sinceru cu unu cuventu celu mai de omenie capeta calculul ori premiulu cel mai bunu, ci acél'a, care in cele mai multe casuri, e de celu din urma in privintia morala si totusi, fiind-cá face progresu in studii, e premiatu.

Asia s'au practicatu in trecutu si tot asia se practica si in diua de adi. De aici provine apoi aceea, ca nu rar obvinu casuri, ca cei mai distinsi baeti de scóla devinu ómenii cei mai dupa urma in privintia morala. Incrediuti in sene pentru progresulu facutu in studii, disconsidera pe conscolarii sei de o parte, ér de alta parte si-permitu a face si astfeliu de lucruri, cari nu s'ar cuveni a-le face, fiind de credintia, ca mai marii sei, éراسi pentru progresulu doveditu in studii, ori pe alt terenu, li vor trece tote cu vederea. Aci apoi zace reul. Scopulu scólei e mai pesus de tóte a face din baeti ómeni de omenie, ómeni morali, sinceri, cu caracteru firmu etc. mai multu pondu trebuie pusu pe moralitatea baetiloru. Se-li desvolte educatoriulu simtiulu si se-li a-

traga voi'a spre tot ce este bunu, frumosu si adeveratu. Se li-se spuna, ca tota sciinti'a fara morala n'a-junge nimicu si ca e mai bine a fi fara invetiatura si omu de omenie de cât cu invetiatura si imoralu. Sunt acestea lucruri frumoase, ce e dreptu, dar ca se ajungemu la asia ceva, se recere, ca acela, care educa, se premérgea in tóte si preste tot cu esemplu 'naintea scolariloru. Cel-ce voesce se dee invetiatura altuia, ca cum are se se pórte, trebue se fie cu buna bagare de séma la sine si intotdeauna asia se-se si pórte dupa cum vorbesece. Inzadaru va vorbi invetiatoriulu despre curatienia, deca elu insusi e ne curatu, despre moralitate, deca elu insuti nu se pórta asia, dupa cum ar trebui se-se pórte unu omu chematu a educa.

Celui-ce i-au placutu a-se face educatoru atunci, cand s'au decisu a inbratisia carier'a acest'a atât de grea, a trebuitu se-se desbrace si se abdica de tote acelea lucruri, cari nu corespundu unui educatoru, că-ci bine se-ni insemnamu : aci zace greomentulu de a fi educatoriu.

Ce e dreptu, cu multu mai usioru e a instrua de cât a educá pe cineva ; instructiunea ce se recere a-o predá baetiloru o prescrie insusi legea, pana cand educatiunea e concrediuta invetiatorului si unulu mai putienu conscientiosu, ori ne intrunindu insusirile unui educatoru, va face putienu sporiu in privinti'a acést'a.

Tot in lipsa de crescere cuvenita, vedemu societatea omenesca, cum tóte lucrurile le judeca intorsu asia, ca pe omulu de omenia lu-judeca de prostu, ér pe acela, care se scie mai bine purtá in societate dupa spiritulu modernu : scie lingusi, saluta se inchina pana la pamentu 'naintea unuia si altuia, si-si intorce in totdeauna capeneagulu intr'acolo, din catrau bate ventulu, nu odata audimu laudandu-se si preamarindu-se unu astfelu de omu, dicendu, ca e unu omu istetiu, omu de traitu in lume. Triste tempuri. Ba ce e mai multu, omulu, carele omóra ori comite tot felulu de fapte urite, pentru istetimea sa si pentru apucaturile sale folosite ca mediloce de a scapá de pedepsa meritata, este aplaudatu si laudatu de societate, ér omulu sinceru si de omenie, pentru-ca spune, deca au facutu ceva din intemplanie, e dejudecatu de omu prostu. Nu odata audimu judecandu-se : „ce e dreptu, e om de omenia dar indiedar, ca nu e pentru noi.“

E reu apoi ca e asia, noi inse, in a caror mani este pus viitoriulu omenimei, se-ne punemu pe lucru, ca ar fi tempulu odata, se crescem generatiuniile viitóre, ca acelea se fie accesibile pentru tot ce este bun, frumosu si adeveratu.

Galsia, la 24. Sept. 1888.

Invetiatoriulu.

Anunciu literariu.

Alu diecelea calendariu alu tipografiei diecesane tocmái a aparutu de sub tipariu si se afla

de vendiare cu 30 cr. v. a. la tipografia diecesana din Aradu, pre cum si la multi binevoitori si sprijinitori ai causeroru nostre publice salutarie.

Cand luàmnu notitia despre aparitiunea acestei carticele interesante, nu o facemu ca dora se-i facemu ceva reclamu, că-ci trecutul de diece ani este documentu neperitoriu despre importantia acestui calendariu la poporulu romanu. O carticea, ce incepù cu 1500 exemplarie si in diece ani o duse succesive pana la 7000 exemplarie, trebue se constatamu că la noi romanii este fora paruchia. Si deca cercamu dupa causele acestei sporiri imbucuratorie aflamu, ca in loculu primu este meritulu natiunei, carea scie si intielege bunele intentiuni ce le-a avutu Inaltulu nostru archipastoriu, cand a pusu basa la frumos'a institutiune numita „Tipografia diecesana.“ Publiculu nostru a contribuitu si contribuesce in tote dilele pentru sporirea fondurilor nostre diecesane, de ora-ce scie, că ceea-ce dà, lui si-dà ; dar netagaduitu este si adeverulu, că in literatur'a nostra poporala nu esista nici o carte, carea se fie lucrata cu atata precautiune si cu atata atentiune facia de trebuintiele poporului romanu. In acésta carte voru aflá materialu seriosu, folositoriu si distragatoriu tote clasele societatii nostre romanesci, asiá in câtu celu ce va sacrificá pentru unu exemplariu 30 cr. v. a., nu numai că va fi multumitu pre deplinu, dar se va intrebá cu totu dreptulu, că in ce modu pote edá tipografia diecesana o carte din aproape 10 cole papiru cu pretiu atatu de bagatelu.

Spre orientarea celor interesati, éta aici si cuprinsulu calendariului diecesanu pre anulu 1889 : Dupa partea puru calendarografistica urmeza successive : Fazele luniloru si profetii climatice, caracteristicele anului 1889, genealogiea casei domnitorie austriace, casele domnitorie din cele alalte staturi europene, siematismulu metropoliei in generalu si alu diecesei Aradului in specialu, consemnarea terguriloru din Ungaria, consemnarea terguriloru principali din Ardealu, taxele de timbru scal'a I, II si III, taxele de posta in Ungaria, asemnate postali, tax'a pentru depesiele telegrafice, monetele din Austro-Ungaria, pecatulu si indreptaraa (novel'a religioso-morala de Augustin Hamsea), Stell'a (dupa Simons de Hortensi'a Pagub'a), poesii de cuprinsu forte variu, date statistice despre staturile Europei, partea economica (despre lucrarea pamentului, maestriele, cum se pote cineva imbogati, cev'a despre originea pomeloru, conservarea victualieloru contra putrediei, scoterea peteloru din vestminte), povetie igienice (pentru ómeni desvoltati si pentru prunci), glume si nu prea, anuntie diferite.

Acestu registru paliativu dovedesce anticipative importantia calendariului tipografiei diecesane. Si noi crediendu că amu corespunsu pre deplinu asceptariiloru publicului nostru, dorimu ca se vedemu acésta carticea esindu in dieci de mii de esemplarie, spre

menținerea solidarității interésseloru noastre comune vitali. —

Conspectulu

contribuiriloru benevole la infiintierea fondului generalu metropolitanu.

I. Protopresviteratulul Aradului.

Arad cu disculu 5 fl 67 cr, prin colecta dela particulari 103 fl 20 cr, Arad-Gaiu c. d. 1 fl 4 cr, Batani'a c. d. 2 fl 2 cr, c. p. 4 fl, Ciciuru c. d. 1 fl 43 cr, c. p. 1 fl 21 cr, Mândrulocu c. d. 1 fl 24 cr, c. p. 3 fl, Nadlacu c. d. 6 fl 30 cr, c. p. 73 fl 10 cr, Paulis c. d. 1 fl 85 cr, c. p. 14 fl 91 cr, Pecica-rom. c. p. 8 fl 95 cr, Radna c. d. 2 fl, c. p. 8 fl, Sămlac c. d. 3 fl 1 cr, c. p. 8 fl 80 cr, Sietin c. d. 1 fl 4 cr, c. p. 9 fl, Sioimos c. d. 83 cr, c. p. 32 fl 32 cr, Tornea c. d. 3 fl 89 cr, c. p. 3 fl 72 cr.

II. Protopresviteratulul Chisineului.

Apateu cu disculu 35 cr, prin colecta dela particulari 3 fl 90 cr, Berechiu c. d. 1 fl, Bichisiu c. d. 90 cr, c. p. 18 fl 10 cr, Cermeiu c. d. 1 fl, c. p. 5 fl 43 cr, Ciaba c. p. 66 cr, Chitighaz c. d. 2 fl 31 cr, c. p. 11 fl 50 cr, Cinteiu c. d. 1 fl 30 cr, c. p. 3 fl 50 cr, Chisineu c. d. 60 cr, c. p. 8 fl 40 cr, Comlosiu (O-Szt.-Anna) c. d. 1 fl 87 cr, c. p. 6 fl 50 cr, Curticiu c. d. 4 fl, c. p. 26 fl 60 cr, din lad'a bis. 10 fl, din lad'a scôlei 6 fl 50 cr, Erdegiu c. d. 1 fl 44 cr, c. p. 10 cr, F.-Varsand c. d. 1 fl 23 cr, c. p. 3 fl 51 cr, Giula-Varsand c. d. 60 cr, c. p. 3 fl 40 cr, Giul'a-germana c. d. 50 cr, c. p. 7 fl 50 cr, Giul'a-maghiara 2 fl 6 cr, c. p. 4 fl 5 cr, Macia c. d. 1 fl 55 cr, c. p. 9 fl 59 cr, Misc'a c. d. 1 fl 89 cr, c. p. 4 fl 29 cr, Nadab 4 fl 50 cr, c. p. 8 fl 88 cr, Otlac'a c. d. 1 fl 12 cr, c. p. 7 fl 35 cr, Pînl-mare c. d. 2 fl 72 cr, c. p. 5 fl 62 cr, Sielău c. d. 1 fl 84 cr, c. p. 6 fl 40 cr, Siepreus c. d. 2 fl 1 cr, c. p. 8 fl 30 cr, Simand c. d. 2 fl 40 cr, c. p. 1 fl 50 cr, Sinitea c. d. 15 cr, c. p. 2 fl 15 cr, Sinteia c. d. 2 fl 93 cr, c. p. 4 fl 10 cr, Sismoschesiu c. d. 1 fl 40 cr, c. p. 10 cr, Socodor c. d. 1 fl 40 cr, c. p. 9 fl 60 cr, Talpos c. d. 60 cr, c. p. 5 fl 2 cr, Nadas c. d. 90 cr, Zarand c. d. 66 cr, 3 fl 29 cr.

III. Protopresviteratulul Vilagosiului.

Agris c. d. 60 cr, c. p. 1 fl 30 cr, Araneag c. d. 50 cr, c. p. 1 fl 50 cr, Cherechiu c. d. 1 fl 50 cr, c. p. 4 fl, Cladova c. d. 1 fl 35 cr, c. p. 1 fl 20 cr, Covasinti c. d. 1 fl, c. p. 7 fl 10 cr, Curtacheriu c. p. 1 fl, Cuvin c. p. 19 fl 46 cr, Drauti c. d. 35 cr, c. p. 50 cr, Galsia c. d. 1 fl 18 cr, c. p. 3 fl 10 cr, Gioroc c. d. 1 fl, c. p. 1 fl, Maderat c. d. 86 cr, c. p. 4 fl 63 cr, Moroda c. p. 3 fl 60 cr, Musca c. d. 1 fl 78 cr, c. p. 1 fl, Nadas c. p. 2 fl 50 cr, Pancota c. d. 1 fl 38

c. p. 16 fl 55 cr, Selenus-Cighirel c. d. 1 35 cr, c. p. 6 fl 23 cr, Ternova c. d. 25 cr, c. p. 2 fl 50 cr, Sîri'a (Világos) c. d. 5 fl, c. p. 17 fl 40 cr.

IV. Protopresviteratulul B-Ineului.

Berindia c. d. 31 cr, c. p. 50 cr, Rohani c. d. 18 cr, c. p. 1 fl 2 cr, Borosineu c. d. 3 fl, c. p. 12 fl 2 cr, Boros-Sebes c. p. 7 fl 25 cr, Chertes c. d. 60 cr, Crocna c. d. 50 cr, c. p. 7 fl 50 cr, Dezna c. d. 1 fl, c. p. 1 fl, Dieci c. p. 3 fl 80 cr, Finis c. d. 60 cr, c. p. 4 fl 80 cr, Govosdia c. d. 60 cr, c. p. 80 cr, Ignesci c. d. 31 cr, Iosasiel c. p. 15 fl 24 cr, Iosas c. d. 40 cr, c. p. 60 cr, Monésa c. p. 50 cr, Nadalbesci c. d. 50 cr, Négra c. d. 10 cr, Pragesci c. p. 90 cr, Ravna c. p. 50 cr, Repsig c. d. 70 cr, c. p. 8 fl 30 cr, Revetis c. d. 14 cr, Donceni c. p. 2 fl 18 cr, Selagieni c. d. 20 cr, c. p. 70 cr, Slatin'a c. d. 10. c. p. 50 cr. Susani c. d. 50 cr, Zimbru c. d. 54 cr, c. p. 2 fl 65.

(Va urmă.)

O mama mastera.

(Naratiune poporala.)

Intrunu satu, dintre cele multe sate, eră unu mosiu, care s'a insuratu de a două-óra si care tot-odata, a avutu si doi prunci dela muierea cea dintai. Vedi bine, bab'a lui eră mama mastera la pruncii lui si ca tote mastiile, nu se prea uită cu dragu in ochii prunciloru.

Când vedea pre bietii prunci inaintea ei, i-para cã vede pe ucida-lu crucea si nu alt ceva; sângele i-se ridică in capu si asiă eră de manioasa, cã mai pre aci eră se-i pocnesca ferea de manie.

Cã se faca ea, ca óresi cum, se se mantuiasca de prunci si asiă apoi ea si cu mosiulu ei se pota traí lumbe alba?

Intro di, manioasa cum eră, dîse catra mosiulu: mosiule! daca nu-te duci se prapadesci pruncii esti'a se scî cã numai manc pita si sare cu tine! Mosiulu cãt audi pe bab'a asiă vorbind se amarî pana in sufletu, cã-ci lucam dorea anim'a-bat'o foculu ei so bată, ori si cum eră carne din carnea lui si sange din sângele lui, — cum se nu-i pară reu de pruncii lui!

In zadar, cã ci mosiulu eră baba si bab'a mosiu in casa si pace buna si apoi trebniă se joce dupa cum dicea bab'a, deca nu voiă se-ntorca tote ólele cu fundulu in sus de mania.

Mosiulu n'avu incatro. Intr'o demineti'a scola pruncii tare de demineatia si i-chiamă se merge si ei in padure dupa lemne. Fet'a, cã-ci eră un pruncu si-o feta, se duse si si-incarcă pól'a de cenusia, ca se arunce pe urm'a loru, ca deca se vor perde de tatălu loru, se scie calea pe unde se vina indreptu. Asiă si facu; pre cum mergeau, asiă si preseră cenusia in urm'a loru.

Dupa ce ajansera in padure, dîse tatas'o catra ei: voi remaneti fetulu meu, aici, cã-ci eu mergu se cautu lemne bune de focu si unde veti audi tocanind, acolo se veniti, — me-ati intielesu?

— Intielesu tata!

Mosiulu se duse, se duse pana la unu copaciu mare, mare, de care apoi legă o scandura, carea, precum bastea ventulu, asiă se loviă de pomu.

„Toc“, „toc“, „toc“, „toc“, facea scandur'a, lovindu-se de pomu. Audi! Haide! dîse fet'a catra frates'o, se mergemu, cã tat'a taie lemne intr'acolo, unde s'aude

tocanind. — Bine, haidăm numai iute se ajungemu in-graba acolo, dise prunculu si o-luă la fug'a înainte.

Vai! că nui tat'a — dise prunculu, dupa-ce a ajunsu la copaciu si cu ast'a apoi incepù a plange. Soru-s'a inse, in locu se mangae pre frateso, incepe si ea se planga; plangu, da nu plangu sermanii amendoi, de resună padurea dela unu capetu pana la celu alaltu, sci de ti-eră mai mere mil'a. Luă apoi fet'a pre frates'o de mana si totu plangand s'or dusu pre urm'a cenusei pana acasa.

Acum eră binisioru intunerecu si tocmai bab'a puse mosiului cin'a pe mesa; ér pruncii se uitău pre feresta in launtru.

— Hei! bine ar fi se fie pruncii mei aicea, că ar avea cine se roda ósele acestea — dise mosiulu catra bab'a.

„Éata-ne tata,“ „ecată-ne tata“ respunsera pruncii dela feresta si se bagara in casa.

Tat'a, ca tata se bucură de ei, ér bab'a — cuge-tai, că o prindu frigurile de manie, dar n'avea incatr'o si pace buna! No, mosiule! dise bab'a dupa-ce se cul-cara pruncii — se sci de buna seama, că numai mancu pita si sare cu tine, deca nu prapadesci pruncii acestia.

Mane di, des de demineatia trebul se merge de nou cu pruncii in padure, ca se-i prapadesca.

— Puii tatei — dise mosiulu catra prunci, astădi ér mergemu in padure dupa lemne, dar grijiti, fetulu meu, se nu-ve perdeti a buna-óra, ca si eri. Fetiti'a iute si de graba merse se-si imple pól'a de cenusia:

Ohó! strigă bab'a, nu implea pól'a cu cenusia, că mi trebue se facu les'e si se vi spelu hainele . . . ci te dū in podu si-ti iea taritie, deca-ti trebue, sciind bab'a, că teitiele tóte le manca paserile in urm'a lor si asiá pruncii voru perde calea si nu vor sci mai multu se vina acasa.

Dupa-ce fetiti'a si-umplù pól'a cu teritie, luă pre fra-te-so de mana si se dusera cu tata-s'o la padure.

Siedeti, puii tatei aici dise betranulu, dupa-ce ajun-sera in padure, că eu mergu se cautu lemne de focu, ér voi, cand veti audi tocanindu se veniti intracolo.

Nu mai se nu-te duci tata acasa fara noi!

Nu, nu, puii tatei dise betranulu.

Toc toc facea scandura lovindu-se de copacii.

Haid frate! disa fét'a catra pruncu, se mergemu; audi, cum taie tat'a lemne? Se luara de mana, apoi dute, apoi dute, pana la copaciu: cu scandura, dar tataso nu eră ca in palma! Ce se facea bietii prunci? in catro s'o iei? Incepura de nou a plange; plangu, da nu plangu, de-ti eră mila de ei. Se luara apoi indereptu, pe unde or venitu, dar ce se vedi taritiela nu erău nicairi, că-ci pre-cum fét'a le-au aruncatu in urm'a lor, asiá paserile tóte e-au adunatu.

Incepura de nou a plange si apoi tot plangënd sóru dusu prin padure incatrau 'i-ducea ochii.

— Sora, mis flamend, dise prunculu si apoi incepù a plange si cu elu incepù a plange si sorsa, pana se inta'ni cu St.-Petru.

— Ce plangeti voi prunci — ii-intreba Szt.-Petru.

— Mis flamend — respunse prunculu.

— Suntati flamendi? Apoi nu plangeti voi pentru aceia, éta aci o pétra, faceti foculu si o bagati in focu si deca o veti scóte din focu veti avea o pogace mare, mare, si cu ast'a Szt.-Petru se ca mai duse pe ici incoala.

Pruncii apoi facura una focu mare, bagara pétra in focu si asteptău cu nerebdare, ca se mance din pogace.

— Sora, mis flamend!

— Mai un picutiu astépta, că de locu e gata.

— Ba, ca's flamend si incepù a plange.

Acusi, acusi, pana numeri diece.

In fine n'avù in catro, ci trebù so scóta. Si dom-ne, ce se mai vedi! o pogace mare, mare, cât o róta dela caru, apoi alba, sci de si Imperatul ar fi potutu manca din ea. —

Pruncii apoi se pusera si se saturara bine, binisioru ér ce au mai remasu din pogace, luara cu ei si se dusera mai departe in padure.

— Sora, mi sete! — dise prunculu pe cale.

Mai astepta unu picutiu că acusi ajungemu la o fantana! mersera vre-o căti-va pasi apoi éراسi prunculu:

Sora, mi-sete! — eu beu din urm'a ast'a.

Nu, nu, că e urma de lupu si te faci lupu.

Nu trecù multu, apoi éra dise;

Nu, nu, că e urma de ursu si te-faci ursu.

In urma au ajunsu prunculu la o urma de cerbu se puse si beù din aceea urma si indata se dete de trei-ori peste capu si indata se facù cerbu.

Sorus'a eră amarita dómne, căci nu sciá ce-se faca de amarita ce eră, dar n'avea ce face.

Asia ca cerbu se duse cu sorsa pana in curtea unui imperatu si acolo s'or bagatu intro jirada de pae. Totu in aceia jirada si acelu locu au fostu puiatu si catiéu'a Im-peratului.

Si nenocirea lor au fostu, că s'au intemplatu asia, căci catiéu'a de câte-oricape-tău de mancare luá in gura si ducea loru msi tota mancarea ce-o capetá.

(Finea va urmá.)

D i v e r s e.

* *Muscati de lupu turbatu.* Cetimu in „Telegrafulu“ din Bucuresci: Unu lupu turbatu, esitu intre comunele Chiojdu si Catina din plaiulu Buzeu (in Romania), a muscatu 13 individi pe care i-a intelnitu in drumulu seu si vre-o 10 căni cu care s'a luptatu asunciti asupra lui. Intre persónele muscate suntu si 3 femei. Mai tóte muscaturile suntu la capu; la o femee o titia este rupta. Muscaturile pe obrazu, la gátu, pe craniu suntu atât de adenci, in cât mai toti acesti nenorociti suntu cu totul desfigurati, cu craniurile despoiate de pele si in prade celoru mai crude dureri. Unu fiu, care sarise in ajutorulu mumei sale atacata si unu ciobanu, abia au scapatu cu viétia prin ajutorulu căniloru care se inhatiasa la lupta cu fiar'a. Organisandu-se o góna cu arme pentru omorârea acestei fiare, nu putù isbuti, luandu drumulu spre Siriu si perdiendu-se in padure; a dou'a di inse lupulu care se pornia totu spre locurile locuite, intelnindu la harastrau din comuna Siriu trei steni se napusti asupra loru si sfasiá la capu pe unulu dintrensii, cei alalti doi avend timpulu se se armeze cu topóre i-lu atacara cu curagiu si isbutira se-lu omóre. Mediculu primariu alu judetiului a mersu indata la fati'a locului si cu o asiduitate demna de lauda a datu primele ajutóre pacientiloru, pansandu ranile si estragëndu veninulu din ele. Sub ochii sei a ordonatu de s'a omoritu căni muscati si in fine porni grabnicu spre Buzeu pe toti acesti nenorociti spre a fi trimisi in cura diui Dr. Babesiu.

* *O planta care ambla.* Se afla in paduri o planta vivace, alu carei trunchiu nu sta nici-odata doi ani d'a rëndulu in acelasu locu. Acésta plant'a este unu felu de ghiocelu (convallaria polygonatum), numitu de poporu pecetes lui Solomonu. Acestu nume este datoritu dispositiunii particulare a radacinei séu rhisamei, care este

alcatuita din nisce noduri succesive, samenandu pucinu cu pecetile cari odinior'a s'atêraáu la lantiurite de cêsornicu. Acêsta radecina, din vêrfulu careia ese trunchiulu unicu, care pórta foile si florile in clopocci albiciosi, cresce in fiecare anu câtu lungimea unuia din aceste noduri, pe care trunchiulu uscându-se, lasa unu feliu de semnu séu buba. Eca der, cum acést'a planta, desi remane aceeași, i-si schimba locul in fiecare anu. Se potu desgrupá unele din aceste radacini, cari au pe densele câte 15 si 20 noduri, despartite unele de alta e de doue centimetre. Planta, prin urmare, datéza de 15 ori 20 de ani; ér ultimulu seu trunchiu anualu sta într'o departare de 30 séu 40 centimetri de primulu trunchiu esitu in anulu dintein.

* **Clocirea oueloru.** Unulu din cetitorii jurnalului de agricultura practica din Franci'a intrebá directia acelei reviste, de ce mai totdeauna nu reuseste se scóta pui de paseri, ca mereu pui moru in oue, seu chiar in momentul când suntu aprópe de a esí din gaóce? Nu cumva se fia caus'a acestui accidentu vênturile tieriei? — Respunsulu datu e urmatorulu: Pana acum nu s'a aflatu déca venturile violente, furtunile, au vr'o influentia, potu aduce vatemare oueloru in clocire; se póte cá comotiunile violente se ucida semênti'a oului, clocitu de 8 ori 9 diie, der nici-odata nu s'ar crede ca furtunile se omóre puiulu aprópe de scosu. Mai de graba s'ar crede, cá puiulu in momentul esirei din gaóce móre din caus'a nãdusielei, a lipsei de aeru respirabilu si de recóre: proba clocirea artificiala, unde pui moru de mare caldura si lipsa de aeru curatu, mai rece, aprópe de finitulu clocirei. Prin urmare, cuibarulu, trebuindu se fia mai pucinu caldu in momentul esirei puisoriloru din ou, e bine a pune in toilu verei sub oua iarba cosita de curendu, urzici séu brazde próspete. — Acêsta racomandatia e fôrte naturala si intocmita pe experientia: ca la scóterea puiloru o mare caldura se produce, care trebuindu a fi inlaturata, vinu in ajutoru erburile próspete, cari absorbindu caldura se usuca, ér puiloru lé da in schimbu recórea loru.

* **Emanciparea femeiloru.** Dilele trecute s'a tienutu la Chicago o mare intrunire de femei, cari discutau cu multa vehementia asupra nedreptáti ce-se face secsului frumosu neadmitindu-lu in luptele electorale: „Barbatii, tuna oratórea de pe inãtimea tribunei, ne credu in tóte privintiele inferióre. Parlamentulu ne este inchisu, la alegeri ne este interdieu de a ne pronuntá si noi, si tóte functiunile statului suntu usurpate de secsul celu tare. Tare? De ce? Se ne primésca in armata, si se vedemu, déca in casu de resboiu nu ne vomu face datoria alaturea cu barbatii. Cine sustine, ca ne lipesece curagiulu?“ In momentul acesta, unu sórece mare esi de sub tribuna, pe care vorbea oratórea. Cu unu strigatu de gróza oratórea sarí peste rampa si se rapedí la usia. Unu sórece! . . . Unu sórece! . . . resuna in tóte partile. Se facú e invalmasiela mare, câte-va femei lesinara, éra celelalte o luara la fuga. Si dupa câte-va minute sal'a era góla, meetingulu se sfêrsi, ér sórecile remase singuru stãpanu pe situatia.

* **Istori'a furculitiei.** Unu profesorulu italianu, Lumbraso, a facutu unu studiu micu dér interesantu despre istori'a furculitiei. Lumbraso areta cá in anticitate a clasica furculiti'a nu éra cunoscuta. Elu citéza pe autori, cari dau prescriptiuni amenuntite, cum se-se apuce delicatu bucatele — cu degetele. Acum vre-o miia de ani se ivesce „forcheta“; si anume in cronic'a venetiana a lui Damiano se mentionéza, cá furculiti'a a fostu introdusa in Venecia de o prinsesa bizantina. Inse inovatia n'a fostu bine primita de Venetiani. Timpu de doi secolu furculiti'a

n'a facutu progrese in Itali'a; si mai pucinu norocu a avutu in vestulu Europei. In anulu 1360 ea se ivi in Florenti'a, dér Lumbraso se indoiesce ca a fostu o furculiti'a, ci unu feliu de fôrfaci, purtate de dame, atêrnate de rochia. In véculu alu XVI-lea se intiuse usulu furculitiei in Franci'a, apoi in Germani'a si, lucru ciudatu, in Angli'a se ivesce numai in véculu alu XVII-lea.

* **Familiaru.** Baronulu chiam pe soci'a s'a carea numai atunci a parasitu salonulu: „Amalie, Amalie!“ (Cãtra lacã): „Ioane chiama iute pe Dn'a baronesa!“ Ioanu „Amalie, Amalie!“

* **Aut-aut.** Elu: „Ah, Dsióra, fara Dt'a nu potu se fiu fericitu! Dt'a trebue se fii a mea pe tóta viati'a!“ Ea: „Mi-pare reu Dnule, dar sum fidantiata dejá!“ Elu: „Atunci te rogu, fá o vorba buna pentru mine la sor'a Dtale!“

* **Mama:** „Cum de vini adi asiá de vreme din scola?“

P e t r u : „Avemu vacantia de caldura!“

M a m ' a : „Cê? vacantia de caldura — érn'a?“

P e t r u : „Da, servitoriulu a incalditu prea tare.“

* **Giorgiu:** „Spune Mama, fratele meu celu mai micu, totu mai micu remane, ca mine?“ M a m ' a : „Firesce dragatia, dar de ce?“ O, ast'a e bine, barem intodeun'a l'oi poté bate!“

* **Societatea de amici.** Unu avocatulu din New-York aveau datina de a incurcá pe mortorii, cari depunau juramentu in contra clientului seu. Odata puse unuia intrebarea urmatoria:

„Unde ai fostu in diu'a cutare?“

„In societatea a doi amici“ respunse martorulu.

„Amici!“ striga avocatulu, „vrei se dici hoti.“ „Se pote; de orece amendoi suntu advocati,“ respunse martorulu cu linisce.

Advocatulu tacu perplesu.

Piat'a Aradului din Vineri'a trecut'a: Grãu de celu mai greu 6.80 fl. ér acelu amestecatu 6.20 fl. — Secar'a 4.80 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 4.70 fl. — Ovesulu 4.70 fl. — Cucuruzulu 4.80 fl. — Mazerea 18. — fl. — Fasolea 10 fl. — Lintea 16 fl. — Cartofii 5 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 60 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 70 cr, ér elis'a per chil'a 60 cr. v. a.

Concursu.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca din Ciuntahazu-Stoinesci.

Salariulu in Ciuntahazu a) bani gata 40 fl. b) bucate 10 cubule de cucuruzu sfermatu, c) 8 stangeni de lemne, d) 50 portii de fênu, e) pausialu 4 fl.

Salariulu in Stoinesci a) bani gat'a 16 fl, b) bucate 5 cubule de cucuruzu sfermatu, c) 3 stãngeni de lemne, d) 38 portii de fênu, cortelu in natura cu gradina de legumi.

Dortorii de a ocupá acêsta statiune se-si adreseze suplicele ajustate cu documentele necesarie la subsemnatulu protopresbiteru in Ucurisiu (Ökrös) pana in (23. Octomvre a. c.

Ucurisiu, 15. Septemvre 1888.

Pentru comitetulu parochialu: PETRU SUCIU, m. p. protopresbiteru.

—□—

Se escrie de nou concursu pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala din Ilteu, cerculu inspectorulu alu Totvaradiei, cu terminu de 30

dile dela prim'a publicare; cu care postu suntu impreunate urmatórele.

Emoluminte :

Salariulu in bani 126 fl, pentru rescumperarea alor 9 sinici de grâu 54 fl, 9 sinici cucuruзу sfarmatu in natura; pentru scripturistica 6 fl, pentru conferentie 10 fl, 2 mesuri mazere, dela inmormentari cu liturghie 1 fl si fara liturghie 50 cr, cuartiru liberu cu gradina de legumi, 17 maji metrice de fenu, 12 stangeni de lemne, din cari are a-se incaldi si sal'a de invetiamentu.

Dela recurrenti se pretinde, cá se poséda testimoniu de calificatiune si de limb'a magiara, si sunt pofiti a-se presentá in s. biseric'a din Ilteu, pentru a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Recurrentii cari dorescu a ocupá acestu postu, au se-si ascérna petitiunile loru parintelui protopopu si inspectoru scolariu Vasilie Belesiu in M.-Radna.

Ilteu, in 26. Septemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu VASILIE BELESIU, m. p. protopopu.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea definitiva a postului docentalu dela clas'a II-a din opidulu B.-Comlosiu, comitatulu Torontalu.

Emolumintele sunt :

1) bani gat'a 500 fl, 2) cortelu liberu cu o gradina de 1600□, 3) doue lantie pamentu prim'a clasa aratoriu, 4) siese stengeni de paie din cari are a-se incaldi si scol'a si dela acei morti unde va fi docentele pofitu are se bucare de o stola 40 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati recursele loru, instruite cu documentele prescrie si cu testimoniu de limb'a magiara, pentru statiune de clas'a prima, — sa-le trimitel subscrisului MOD. Paul Tempea, adm. protopopu si inspectoru scolariu in Toraculu-mare (cott. Torontalu per Béga-Szt.-György) in terminu de 30 de dile dela prim'a publicare a concursului, recurrentii au a-se presentá in cutare Dumineca séu serbatóre in biseric'a locala spre a-si areta desteritatea in cantari si tipicu.

Cei apti spre a instrui coru vocalu, vor fi preferiti. B.-Comlosiu, in 10/22. Septemvre 1888.

George Balanu m. p.,

preotu presiedintele comit. parochialu.

In contielegere cu mine : PAULU TEMPEA, m. p. insp. scolaru.

—□—

Alegerea de invetiatoriu pe statiunea invetiatorésea din comun'a Sinteá, (Comitatulu Aradului, protopresviteratulu Chisineului) din lips'a recurrentiloru cualificati, la pusulu terminu neputandu-se tienea, pentru deplinirea aceeaia se deschide concursu de nou, cu terminu de alegere pe Duminec'a din 30 Octomvre st. v- a. c.

Emolumintele suntu :

- 1) In bani gat'a 150 fl. v. a.
- 2) 10 maji de fenu.
- 3) 5 orgii de lemne in natura din care se va incaldi si scol'a.
- 4) Pentru scripturistica 5 fl.
- 5) Pentru participarea la conferinti'e 5 fl.
- 6) $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu estravilannu.
- 7) Cortelu cu gradina de legumi.
- 8) Era dela morti stol'a indatinata : dela cei mari 40 cr. dela cei mici 20 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu, recursele loru provideute cu documintele necessarii, vor avé ale subscrerne

subscrisului pana in 25 Octomvre a. c. adresate Comitetulu parochialu din Sinteá, celea mai tardiu scrise nu se vor luá in cosideratiune.

Chitighazu, (Kétegyháza) la 27. Septemvre 1888.

Din incredintiarea Comitetulu parochialu din S i n t e a :

Petru Cvirilescu, m. p.

protopresviteru si inspectoru scolariu.

—□—

Pe parochi'a nou infuntiatá romana in Mehal'a, cá de clasa I., iudiestrata cu emolumintele 400 fl. anuali pana la redobandirea sesiunei parochiale dela Sérbi, birulu si stol'a indatinata dela 360 de casi se escrie concursu pana in 30 de dile dela prim'a publicare in foi'a „Biseric'a si Scol'a.“ Recurrentii, cari debue se fie depusu esamenulu de maturitate, sunt avisati cu o di mai nainte de espirarea terminulu acestuia, se trimita recursele sale, adresate comitetulu parochialu din Mehal'a, Reverendis. protopresviteru a Thimisorii Meletiu Dregiciu, si a-se presentá in biseric'a de aci spre documentarea desteritati sale in tienerea servitiului Ddieescu si in oratoria. — Terminulu aiegeri 23. Octomvrie (4. Nov.) 1888.

Comitetulu parochialu din Mehal'a.

Cu scirea si invoirea mea : MEL. DREGHICIU, m. p. protopresviteru.

—□—

In opidulu Nadlacu, terminulu defiptu pentru alegerea de invetiatoriu pe 18/30. Septemvre, la clas'a IV inferióra de nou infuntiatá, din cause momentuóse intrevenite, se stramuta pe 9/21. Octomvre cand se va tienea si alegerea.

Era concursulu aparutu in Nru 35, 36 si 37 cu tóte conditionile remane n e s t r a m u t a t u cu aceea observare, cá aspiranti noi potu inca recurge pana la 8/20. Octomvre.

Sietinu, in 17/29. Septemvre 1888.

Teodoru Popovicu, m. p.
inspectoru scolaru.

—□—

In urmarea ordinatiuni Ven. Consistoriu dtto 29/10. Septemvre a. c. Nr. 687. B. pentru deplinirea cu preotu a vacantei parochie gr. or. din Ineu, protopresviteratulu Pestesului, Cottulu Bihoru — se escrie din nou concursu cu terminu de recurgere 30 de dile dela prima publicare.

Emolumintele sunt :

1. Un'a sesiune de pamentu,
2. Birulu dela 120 case cáte unu vica de cucuruзу sfarimatu,
3. Stolele usuate, si
4. Cortelu cu gradina spatiosa.

Recursele ajustate cu documintele despre cualificatiunea preotiasca pentru parochie de clas'a p r i m a, suntu ase substerne subsemnatulu protopresviteru in F.-Lugas u. p. Élesd (Biharmegye) éra recurrentii au se se presenteze in vre-o Dumineca séu serbatóre pana la espirarea concursulu, in biseric'a din numit'a parochie, pentru de a-si areta desteritatea in cele preotiesci, conformu regulamentulu congregualu.

Terminulu aiegeri se va defige dupa espirarea concursulu.

Lugasulu super, la 13/25. Septemvre 1888.

Pentru comitetulu parochialu : TEODORU FILIPU, m. p. protopresviteru.

—□—